ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

VIII Міжнародна науково-практична конференція

КВІТЕНЬ | 16 | 2026

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА
КАФЕДРА ФІНАНСІВ І КРЕДИТУ
FIL. DR. JAN-U. SANDAL INSTITUTE
ALEXANDRU IOAN CUZA UNIVERSITY OF JAŞI
ŞTEFAN CEL MARE UNIVERSITY OF SUCEAVA
ISMA UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
ACADEMY OF ECONOMIC STUDIES OF MOLDOVA
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ Т.Г. ШЕВЧЕНКА
КАФЕДРА ФІНАНСІВ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА, КАФЕДРА ФІНАНСІВ, ГРОШОВОГО ОБІГУ І КРЕДИТУ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ, ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ФІНАНСІВ ІНЖЕНЕРНОГО НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОГО ІНСТИТУТУ ІМЕНІ Ю.М. ПОТЕБНІ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ,
КАФЕДРА ФІНАНСІВ ТА ІННОВАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

VIII Міжнародна науково-практична конференція

СВІТЛІЙ ПАМ'ЯТІ НІКІФОРОВА ПЕТРА ОПАНАСОВИЧА ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ

16 квітня 2026 року
Чернівці

УДК 336:502.131.1(082)
Ф 591

Відповідальні за випуск:
Кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри фінансів і кредиту – **В.М. Харабара**
Кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів і кредиту – **А.С. Абрамова**

Матеріали друкуються в авторській редакції.
Відповідальність за достовірність та точність поданих матеріалів несуть автори.

Ф 591 **Фінансові** інструменти сталого розвитку економіки : матер. 8-ої міжнар. наук.-практ. конференції (Чернівці, 16 квітня 2026 р.). Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2026. 496 с. ISBN 978-617-8703-82-0

До збірника включено тези виступів науковців, представників органів місцевого самоврядування, студентів, присвячені розв'язанню проблем досягнення стабільного розвитку економіки завдяки використанню фінансових інструментів.

УДК 336:502.131.1(082)

ISBN 978-617-8703-82-0

© Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича, 2026

ЗМІСТ

КОНЦЕПТ АНТРОПОЛОГІЧНИХ ФІНАНСІВ ТА МОРАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ: ОСТАННІ РОЗДУМИ ВЧЕНОГО ПРО ГРОШІ, ЛЮДИНУ ТА МОРАЛЬ 12

Легкоступ І.І. *Наукова спадщина П.О. Нікіфорова та дороговкази подальшого розвитку фінансової науки.....15*

ІНСТИТУЦІОНАЛЬНІ ЗМІНИ ТА РОЗВИТОК ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Варналій З.С. *Інституціональні загрози фінансовій системі України в умовах сучасних викликів.....18*

Длігач А.О., Ставицький А.В. *Стратегія детінізації та нео-індустріалізації України: перехід від фіскального тиску до економічних стимулів.....21*

Кічурчак М.В. *Економічний аналіз стійкості банківського сектору України: депозити домогосподарств у воєнний період.....23*

Коваленко В.В. *Координація політик Національного банку України в умовах цифровізації національної економіки.....25*

Крупка М.І., Бокало А.В. *Сучасний стан та напрями оптимізації фінансової роботи вітчизняних підприємств.....27*

Кужелєв М.О. *Розвиток фінансової системи України в умовах цифрової трансформації економіки.....30*

Поченчук Г.М. *Зміни фінансової інфраструктри в умовах цифровізації та зростання нестабільності.....32*

Прозоров Ю.В., Коляда Т.А. *Цифрова економіка уваги через призму банківської підтримки креативних індустрій у процесі відновлення України.....36*

Харламова Г.О., Наумова М.О., Бедюх О.Р. *Персистентні ідентифікатори (PIDS) як інструмент забезпечення прозорості фінансування та сталого розвитку наукового потенціалу України.....38*

Білецький А.Б., Демчишак Н.Б. *Відкритий банкінг як чинник розвитку ринку фінансових технологій в Україні.....40*

Вітюк Е.Г., Кучерівська С.С. *Електронний банкінг в Україні: трансформація, конкурентні стратегії та бар'єри розвитку.....42*

Грановська І.В., Грановський О.С., Шляга М.В. *Інституційні та фінансові інструменти забезпечення сталого відновлення економіки України.....44*

Кирилюк В.В. *Фінансові інструменти розвитку соціальної сфери.....46*

Клєстов М.М. *Аналогове прогнозування інституційного розвитку секторів економіки через реперні події та зважений часовий лаг.....48*

Кміть В.М. *Роль податкових векселів при проведенні операцій з підакцизними товарами.50*

Крамаренко І.В. *Глобальні стандарти внутрішнього аудиту: нові підходи до розвитку аудиторської діяльності в Україні.....53*

Крижанівська В.Р. *Цифрова трансформація банківського сектору: виклики регулювання55*

Кузь В.І. *Диспропорції між оподаткуванням продуктивності та споживання в контексті реформування податкової системи України.....57*

Луцик О.М., Шаран А.Ю. *Використання зелених облігацій для фінансування відновлення зруйнованої інфраструктури України з урахуванням досвіду ЄС.....59*

Маханець Л.Л. *Моделювання впливу податкових надходжень на економічний добробут країни.....62*

Машковець Б.С., Циганова Н.В. *Інституційна трансформація монетарної політики НБУ як інструмент стримування інфляції в умовах воєнного стану.....64*

Мишанич В.В., Микуляк О.В. *Вплив трансформацій фінансової системи на управління економічною діяльністю підприємств в умовах воєнного стану* *67*
Сак Є.Р., Циганова Н.В. *Система електронних платежів НБУ в організації міжбанківських розрахунків* *70*
Ткач Є. В. *Моральна атмосфера суспільства як передумова синергії фінансів, бізнесу, політики та культури* *73*
Ткачик Л.П., Федуняк О.Б. *Окремі аспекти імплементації OECP/BEPS-стандартів у системі податкового адміністрування України* *75*
Федотов С.О. *Аналіз еволюції концепції сталого розвитку* *78*
Шпиталь О.Ю. *Інституціональна трансформація внутрішнього аудиту як чинник розвитку фінансової системи України в умовах воєнного стану* *80*
Юшко С.В. *Місце активних операцій у фінансуванні місцевих бюджетів України* *82*
Яворський В.В. *Реформування житлової політики України в умовах воєнного стану та євроінтеграції: стратегічні пріоритети для громадян та військовослужбовців* *85*

ПУБЛІЧНІ ФІНАНСИ ТА ФІНАНСУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ

Djakona A., Hrubliak O. *Ukraine's budget system under martial law: transformation and challenges* *89*
Житар М.О. *Фінансова підтримка територіальних громад у 2026 році: механізми розподілу та вплив на бюджетну стійкість* *92*
Захаркін О.О. *Роль публічно-приватного партнерства у фінансуванні проєктів повоєнного відновлення* *94*
Науменкова С.В., Медвецька О.Р. *Фінансування проєктів відбудови енергетичної інфраструктури в Україні* *96*
Циганов С.А. *Фінансова політика України в умовах війни та повоєнного відновлення економіки* *99*
Білявська О.Б. *Роль державного внутрішнього фінансового контролю публічних фінансів у повоєнному відновленні України* *102*
Височина А.В. *Матеріальні та нематеріальні втрати системи громадського здоров'я, спричинені війною: концептуальні засади* *105*
Vinska O.Y. *Gender-responsive economic recovery in the eu: lessons for Ukraine* *107*
Гаврилюк О.В. *Інноваційні імперативи економічного розвитку та відбудови України* *110*
Гриценко О.М. *Вплив фіскальної децентралізації на формування бюджетів територіальних громад* *112*
Гунда А.Б. *Кейнсіанські підходи до проблем фінансування економіки країни під час війни* *114*
Демиденко Л.М., Наконечна Ю.Л. *Фіскальна політика в умовах воєнного стану: структурні зрушення і виклики* *117*
Дискантюк І.С. *Вплив цифрових інструментів публічних закупівель на економію бюджетних коштів* *119*
Єременко В.В. *Фінансова трансформація механізмів підтримки відновлювальної енергетики України під впливом СВАМ у системі публічних фінансів* *122*
Жаворонок А.В., Немилостивий І.В. *Міжнародний досвід BEPS і його імплементація в Україні* *124*
Жук І.І. *Нормативно-правове та інституційне забезпечення цифровізації публічних фінансів* *128*
Ільніцька Т.А., Жибер Т.В. *Цифрова трансформація та законодавча гармонізація митного оформлення України в контексті євроінтеграції* *131*
Захаркіна Л.С., Сильченко К.Б. *Автоматичний обмін податковою інформацією у цифровізації податкового контролю та зміцненні публічних фінансів* *134*

Карпіцька Ю.О., Абрамова А.С. *Боротьба з тіньовою економікою через податкові механізми*.....137
Ковальов Є.П. *Роль екоіндустріальних парків у фінансуванні та реалізації еколого-орієнтованих інновацій в умовах вуглецевого регулювання ЄС*.....139
Ковальчук О.В. *Фінансування економічного відновлення АПК України в умовах війни*.....142
Kolomyychuk N., Savchuk S. *International experience in debt risk management*.....144
Корбутяк А.Г., Сокровольська Н.Я. *Ризик-орієнтований фінансовий менеджмент територіальних громад у контексті повоєнного відновлення України*.....146
Легкоступ І.І., Главацька Б.А. *Державний бюджет України в умовах воєнного стану: виклики та стратегії стабілізації*.....149
Ластівка А.І. *Зміни податкової політики уряду України під час повномасштабної війни* 151
Марич М.Г. *Інституційні засади соціального захисту ветеранів війни в процесі їх мирної реінтеграції*.....154
Оглобліна В.О., Савченко А.В., Зімагаров М.Є. *Державний бюджет: пріоритети та ефективність в умовах економічної модернізації*.....156
Оглобліна В.О., Шарамок М.Ю., Загородній С.А. *Фінансові інструменти економічного відновлення України*.....159
Ознамець В.Ф. *Цифровізація публічних фінансів як інструмент підвищення фіскальної стійкості держави в умовах геополітичної нестабільності*.....161
Osipchuk A. *Prospects for using social entrepreneurship tools in ecotourism*.....164
Остафі К.В., Абрамова А.С. *Роль державного бюджету у відновленні економіки України*.....166
Павлов Д.В., Нечипоренко А.В. *Наслідки війни для України та роль держави у фінансуванні економічного відновлення*.....168
Плєшакова Н.А., Яфінович О.Б. *Трансформація ролі резервних фондів бюджетів в умовах воєнного станув Україні*.....170
Постова Д.М. *Стратегія післявоєнного відновлення фінансової системи України в контексті взаємодії з МВФ*.....173
Процюк Н.Ю. *Податкова політика як інструмент підтримки цифрово-екологічної трансформації міст у процесі відновлення*.....176
Рубаха М.В., Чонка О.Я. *Ресурсне забезпечення антикризового управління в умовах сучасних економічних викликів*.....178
Скрипник Н.В. *Аудит ефективності використання міжнародної фінансової допомоги: методологія та практика*.....181
Собкова Н.Д. *Фінансова спроможність територіальних громад України: між ілюзією децентралізації та реальними обмеженнями сталого розвитку*.....183
Стахова С.Ю., Абрамова А.С. *Податкова політика як інструмент стимулювання інвестицій в економіку України*.....185
Ткаченко О.В. *Теоретичні засади публічної служби та її фінансове забезпечення в системі публічного управління*.....187
Ткачик Л.П., Кріль Т.М. *Роль податку на прибуток підприємств у забезпеченні макрофінансової стабільності держави в умовах воєнного стану*.....190
Шелудько С.А. *Ресурсна достатність ключових галузей економіки як орієнтир управління фінансовою безпекою України*.....192
Шеромов В.Д. *Управління місцевими фінансами та фінансова безпека територіальних громад в умовах воєнно-повоєнної трансформації*.....195
Штуник Д.В., Маруcяк Н.Л. *Особливості оподаткування ІТ-сектору в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку*.....198
Юрій Е.О. *Переорієнтація публічних закупівель України на результативність: неціновi критерії ефективності та євроінтеграційний вимір в умовах воєнного стану*.....200

ІНСТРУМЕНТИ ФІНАНСОВИХ РИНКІВ ТА РОЛЬ ФІНАНСОВИХ ПОСЕРЕДНИКІВ У СТАЛОМУ РОЗВИТКУ

Sandal, J-U. *Industrial family in entrepreneurship*.....203
Івасів І.Б. *ILAAP: інструменти та етапи реалізації в банку*.....205
Огонь Ц.Г. *Кредитна історія: показник фінансової культури та відповідальності*.....208
Островська Н.С., Островський В.П. *Валютний ринок України: сучасний стан, структура та перспективи розвитку*.....211
Паршин Ю.І., Паршина О.А. *Фінансові посередники у сталому розвитку: інвестиційні фонди та кредитні спілки*.....213
Ткаленко С.І. *Цифрові валюти центральних банків як інструмент модернізації фінансової системи*.....216
Чеберяко О.В. *Криптовалюти як інвестиційний інструмент цифрових фінансів*.....218
Адаля Еттаїб А.Д. *Вплив міжнародних фінансових організацій на формування політик сталого фінансування держав*.....221
Андрейків В.Б., Петик М.І. *Види та роль облігацій у фінансуванні сталого розвитку країн світу*.....223
Арич М.І. *Чи є альтернатива генетичній дискримінації у доступі до послуг страхуванні ризиків життя та здоров'я?*.....226
Бабух І.Б. *Механізми фінансового забезпечення розвитку міст у системі регіональної економіки*.....227
Бабух Ю.Ю. *Регіональні фінансові послуги як фактор економічної стійкості та розвитку територій*.....230
Бурячок А.В. *Фінансові посередники у розвитку сучасної економіки*.....232
Галинський Д.М. *Роль фінансових посередників у зниженні інвестиційних ризиків стартапів у зеленій енергетиці*.....235
Гнатюк А.С., Кужелєв М.О. *Алгоритмізація торгівлі та її вплив на динаміку міжбіржових арбітражних спредів*.....238
Грешко Р.І., Марусяк О.В. *Інноваційні підходи до управління фінансовими ризиками підприємств*.....240
Деркач Ю.Б. *Валютна політика НБУ в умовах довготривалої війни: виклики та пріоритети*.....243
Жаворонок А.В. *Циклічні ефекти на ринку споживчого кредитування*.....245
Іроденко Р.М. *Щодо взаємозв'язку стану фондового ринку і потоків портфельних інвестицій в Україну*.....249
Королюк Ю.О., Петик М.І. *Роль фінансових посередників у забезпеченні сталого розвитку*.....251
Кохан І.В., Копчук А.Ю. *Зелений банкінг як інструмент сталого фінансування та ролі фінансових посередників: український і міжнародний досвід*.....253
Лисенко Ж.П., Филипчук В.І. *Роль доходів домогосподарств у формуванні заощаджень як інвестиційного ресурсу*.....255
Нечипоренко А.В., Вівсяніцька О.О. *Сучасні проблеми управління страховим бізнесом*.....259
Нікіфоров П.С. *Регіональний вимір розвитку ринку фінансових послуг: нові підходи до забезпечення фінансової інклюзії й економічної стійкості*.....261
Филипчук В.І. *Особливості діяльності фондової біржі ПФТС*.....263
Polenok V.O. *Financial instruments of employment policy amid the establishment of a resource-efficient and socially inclusive economy*.....268
Попова Л.В. *Страховий захист цифрових активів*.....270
Пунговський Д.М., Ткач Є.В. *Фінансові результати банківського сектору в умовах воєнного стану як індикатор стабільності*.....273
Сабліна Н.В. *Управління кредитним ризиком банку як чинник фінансової безпеки в умовах воєнного стану*.....275

10.31673/2415-8089.2025.017078
2. Канигін С. М. Великі дані в управлінні фінансами підприємства. *Економіка, управління та адміністрування.* 2024. (3(109). 97–104. https://doi.org/10.26642/ema-2024-3(109)-97-104
3. Соломатіна Т. Інноваційні підходи до управління бюджетними ризиками в умовах цифрової трансформації фінансової системи. *Економіка та суспільство*.2025. (72). https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-72-81
4. Білоус С., Синиця І. Система управління ризиками підприємства в ринкових умовах економіки. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Економічні науки».* 2023. Том 27 № 3-4. С. 11-116. https://doi.org/10.31651/2076-5843-2023-3-4-111-116
5. Могильна Л., Воробйов І. Управління ризиками інноваційно-інвестиційних проєктів підприємства. *Економіка та суспільство*. 2024. (66). https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-130
6. Карзун Д. Інтеграція цифрових технологій в систему обліку ризик-менеджменту з використанням фінансових інструментів. *Журнал стратегічних економічних досліджень.* 2025 (2), 97–109. https://doi.org/10.30857/2786-5398.2025.2.10

УДК 336.743:338.246.025.2

Деркач Ю.Б.
к.е.н, доцент кафедри банківської справи
Одеський національний економічний університет

ВАЛЮТНА ПОЛІТИКА НБУ В УМОВАХ ДОВГОТРИВАЛОЇ ВІЙНИ: ВИКЛИКИ ТА ПРІОРИТЕТИ

Події 2025 року свідчать про зміну світового порядку: змінюється роль США як світового демократичного лідера, відбуваються зміни у політиці країн ЄС у міжнародній сфері. Такі перетворення впливають на політичну, фінансову та військову підтримку України у боротьбі з довготривалою російською агресією. За таких умов у наступні роки Україна буде стикатися з проблемою скорочення міжнародної допомоги від союзників, що створює небезпеку як на фронті, так і в економіці країни. У 2025 році Україна зазнала найбільших руйнувань енергетичної інфраструктури, що потребує значних фінансових ресурсів для відновлення. Водночас постійні обстріли морських портів Одеси, Південного та Чорноморська фактично унеможливлюють експорт товарів.Все це створює потужний тиск на курс національної валюти та міжнародні резерви. Отже, питання реалізації валютної політики України на тлі скорочення міжнародної допомоги партнерів та зростання дефіцит торгівельного балансу є актуальним та потребує подальших досліджень.

Своєчасне та ефективне запровадження заходів захисту валютного ринку є предметом обговорення багатьох науковців. Зокрема, заслуговує на увагу праця Більге Ертен, Антона Корінека та Хосе Антоніо Окампо (Bilge Erten, Anton Korinek, José Antonio Ocampo), присвячена питанням контролю за рухом капіталу. Автори розглянули ефективність різних видів валютних обмежень (на приплив або відплив капіталу), а також вплив валютних обмежень на фінансову нестабільність. Основні висновки які роблять вчені наступні: валютні обмеження можуть бути ефективним макропруденційним

інструментом; обмеження на приплив капіталу краще працюють превентивно, ніж реактивно; ефективність застосування залежить від інституційної спроможності країни та структури фінансового сектору. У дослідженні надаються рекомендації щодо дизайну та застосування валютних обмежень у різних економічних умовах [1].

Досвід ведення війни в умовах активних бойових дій не є унікальним для України: його мають як країни — учасниці Другої світової війни, так і держави, на чиїй території тривали збройні конфлікти наприкінці XX — на початку XXI століття. Проте макроекономічні умови, тривалість, масштаби та інтенсивність бойових дій, а також обсяг військової й фінансової підтримки з боку країн-партнерів у кожному з випадків істотно різняться.

На початку повномасштабного вторгнення Національний банк України, керуючись ст. 12 Закону «Про валюту та валютні операції», запровадив комплекс захисних заходів у вигляді валютних обмежень та встановив режим фіксованого валютного курсу [2]. Жорсткі валютні обмеження для суб'єктів господарювання дозволили різко скоротити обсяги купівлі-продажу іноземної валюти, сприяли стабілізації курсу гривні, а рівень інфляції поступово знизився до 10% у 2023 році. На тлі стабілізації макроекономічної ситуації та масштабної системної підтримки з боку партнерів постало питання поступового послаблення валютних обмежень і переходу від фіксованого до більш гнучкого валютного курсу.

У червні 2023 року НБУ опублікував Стратегію пом'якшення валютних обмежень, переходу до більшої гнучкості обмінного курсу та повернення до інфляційного таргетування [3]. Стратегія спрямована на послаблення валютних обмежень, відмову від фіксації валютного курсу та збереження високих процентних ставок з метою забезпечення привабливості гривневих активів і підтримки курсової стійкості. Щодо валютних обмежень, Стратегія передбачає їх поетапну лібералізацію: на першому етапі — послаблення обмежень за експортно-імпортними операціями та усунення множинності курсів; на другому — лібералізацію фінансування торгівлі, управління валютними ризиками банків і можливість сплати відсотків за «старими» боргами; на третьому — повернення кредитів та інвестицій нерезидентам, лібералізацію операцій з похідними фінансовими інструментами, кредитування нерезидентів та інвестування за кордон [3]. За майже два роки, що тривають з моменту впровадження Стратегії НБУ реалізував більшість заходів визначених першим та другим етапами.

Незважаючи на масштабну й тривалу підтримку західних країн, результати виборів у США зумовили зміну підходів до допомоги Україні у протидії російській агресії. За таких умов Україна має враховувати суттєве скорочення обсягів фінансової підтримки союзників. За даними інфляційного звіту НБУ за липень 2025 року, у 2026–2027 рр. ці обсяги скоротяться порівняно з 2023-2025 рр. (2023 р. - 42,9 млрд дол.; 2024 р. - 41,9 млрд дол.; 2025 р. - 53,7 млрд дол.; 2026 р. - 34,9 млрд дол.; 2027 р. - 30,0 млрд дол.) [4].

У зв'язку з цим постає питання: які кроки має здійснити центральний банк

в умовах довготривалої війни на виснаження та різкого скорочення підтримки з боку партнерів? На наш погляд, досить вичерпними пропозиціями є наступні: НБУ повинен утримуватися від будь-якого послаблення існуючого контролю за рухом капіталу; оскільки значні прямі іноземні інвестиції в країну в умовах війни є малоймовірними, валютні резерви не повинні використовуватися для репатріації дивідендів чи інших форм виведення капіталу вітчизняними та іноземними підприємствами [5; 6].

Зазначимо, що в разі різкого скорочення фінансової підтримки партнерів НБУ варто повернутися до режиму фіксованого валютного курсу та запровадити обмежений перелік критично важливого імпорту з метою запобігання відтоку валюти.

Список використаних джерел:

1. Erten, B., Korinek, A., & Ocampo, J. (2021). Capital Controls: Theory and Evidence. *Journal of Economic Literature*, 59(1), 45-89. URL: https://surl.lt/yvyeye. (дата звернення 17.12.2025).
2. Про валюту і валютні операції: Закон України від 21.06.2018 № 2473VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text. (дата звернення 12.12.2025).
3. Національний банк України. Валютна лібералізація. Офіційний веб-сайт. URL: https://surli.cc/smiwsv. (дата звернення 15.12.2025).
4. Національний банк України. Інфляційний звіт. Офіційний веб-сайт. URL: https://surl.li/fxackr. (дата звернення 17.12.2025).
5. Lesnik T., Bereslavska O., Derkach Ju., Moskalenko N., Boldova A. The latest aspect of assessing the level of currency security of Ukraine. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. 2024. Том 4 (57). С. 32–35. DOI: https://doi.org/10.55643/fcaptp.4.57.2024.4438
6. Becker, T., Gorodnichenko, Y., & Weder di Mauro, B. (2025). How to rebuild Ukraine: A synthesis and critical review of policy proposals. *Annual Review of Economics*, 17, 293-320. DOI: https://doi.org/10.1146/annurev-economics-081324-093012. (дата звернення 15.12.2025).

УДК 336.77

Жаворонок А.В.
к.е.н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Національний університет «Чернігівська політехніка»

ЦИКЛІЧНІ ЕФЕКТИ НА РИНКУ СПОЖИВЧОГО КРЕДИТУВАННЯ

Споживче кредитування є одним із найбільш чутливих сегментів фінансового ринку до макроекономічних коливань. Його розвиток відображає зміни у рівні доходів населення, очікуваннях споживачів, доступності фінансових ресурсів та кредитній політиці банків. У результаті цього формуються циклічні ефекти, які проявляються у періодичному розширенні та скороченні обсягів кредитування домогосподарств. A. Mian, A. Sufi доведели, що зростання боргового навантаження домогосподарств є важливим фактором формування економічних циклів, а споживче кредитування виступає механізмом передачі фінансових шоків у реальний сектор економіки [1]. S.-G. Sim, S. Lee, на основі дослідження 24 розвинених та 19 країн, що розвиваються, встановили, що кредитування домогосподарств має виражений проциклічний характер, обсяги споживчих кредитів зростають у періоди